

EN NORRMAN I MODERNISMENS FOTSPÅR

- Georg Johannesen

Sven Smedberg har nu från norskan översatt en poesins klassiker. Den är skriven av norrmannen Georg Johannesen, född i Bergen 1931. Boken på Heidruns förlag innehåller två samlingar, dels diktsamlingen ARS moriendi från 1965 och den senaste ARS vivendi, 1999.

De båda utgåvorna kompletterar varandra på ett unikt sätt. Att först på sextioalet tolka de sju dödssynderna, för att trettiofyra år senare beskriva de kristna dygderna och de fyra kardinaldygderna. Helheten bildar en sammansmältning av död och liv, en symbios av livserfarenhet, formulerad i en hård strukturerad strof bestående av nio rader med tredelad uppdelning.

Till detta kommer att dikterna insätts i ett återkommande veckoschema, där varje dag får sin belysning under huvudord som "lättsinne" och "tro".

I ett välskrivet förord skriver docenten och poeten Gunnar D Hansson om Johannesen som en nydanande poet, insatt i den modernism, som hämtar näring och teknik från diktare som T. S. Eliot och Snorre Sturlasson. Det innebär att referenser uppträder i dikterna, som i Eliots Det öde landet. För övrigt erbjuder författaren en rik associativt landskap från olika kulturer, vilkas kultur- och religionshistoria ligger som undertext i dikterna.

Impulserna från den grekiska antiken är många liksom kinesisk visdom och kristna motivbilder. Det är alltså inte överraskande att han skriver om den nytestamentlige Sackeus tex. när han klättrar upp i mullbärsfikonsträdet (sykomoren) för att se sin gud: "Gud såg honom och sade: Kom ner och ät fem fiskar./ Festmiddagen har börjat, allt avfall är choklad."

Johannesen förmedlar genom ett strikt, koncentrerat poetiskt formspråk en känsla av reduktion och förenkling. Det kan vid första läsningen kännas otympligt, besvärande. Läsaren har dock givits vissa ledtrådar och upplysningar om referenser i boken slut. Dessa ger vid handen närhet till Praxilla från Peloponnesos, liksom Johannes Kepler och den i Odysseen omtalade, enögde Polyfemos.

Detta som en tolkningsram tillsammans med Hanssons litteraturvetenskapliga essay, som beskriver författarens dikter, "som ett slags realistiska ramsor och drömkväden, där poeten blandar rums- och tidsrelationer. Orden ger Johannesens lyriska metod tydning och förståelse. Så heter det i en dikt under en tisdag, där ordet vishet tolkas:

*Allt blev ingenting och ingenting var alla.
Den korta sträcka jag red i sömnen
skall sedan vara längre än mitt liv.*

Hans-Evert Renérius

Bok: Georg Johannesen: ARS moriendi, ARS vivendi. Heidruns Förlag